

Årsberetning 2014

Kvinesdal kommune

Krekling (*Empetrum nigrum*) eller **krøkebær** er en liten, eviggrønn plante i kreklingslekta, lyngfamilien.

Hovedtall og resultater for kommunens samlede økonomi og virksomhet

Rådmannens kommentarer:

Årsberetningen består hovedsakelig av den pliktige rapporteringen etter gjeldende lover og forskrifter med hensyn til økonomisk resultat, jfr. kommuneloven § 48 pkt. 5. En fyldig rapportering for tjenesteområdene vil fremkomme i årsrapporten. Delen hovedtallsanalyse tar utgangspunkt i de økonomiske oversiktene for driftsregnskapet, investeringsregnskapet og balansen.

Resultatene er vurdert i forhold til budsjettet og vesentlige avvik i forhold til dette vil bli forklart. Kommuneloven § 47-1pkt. sier at kommunestyrets bevilgninger i årsbudsjettet er bindende for underordnede organer.

Driftsregnskapet for 2014 er gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk på 0,389 mill. Netto driftsresultat viser et positivt resultat på 12,245 mill. kroner, mot 17,536 mill. i 2013. Det er anbefalt at netto driftsresultat bør utgjøre minst 3 % av driftsinntektene. For Kvinesdal kommune utgjør netto driftsresultats andel av driftsinntektene 2,2 %.

Rådmannen foreslår å fordele mindreforbruket 0,389 mill. til stipend/rekutteringsordningen (kr. 150 000) jfr. sak K104/14, den 10.12.2014, og resten til disposisjonsfondet

Den økonomiske utviklingen:

Den økonomiske målsetningen fremover vil bli å oppnå et nettodriftsresultat på minimum 3%. For å nå denne målsetningen må vi få ned utgiftene, og/eller øke inntektene, samt holde kontroll på veksten i driften.

Anna Camilla Bruno Dunsæd
Rådmann

27.02.14

Innholdsfortegnelse

Hovedtallsanalyse:	4
Driftsregnskapet	4
Investeringsregnskapet	14
Balansen:	18
Likestilling og mangfold:	21

Hovedtallsanalyse:

Driftsregnskapet

HOVEDOVERSIKT DRIFT						
Driftsinntekter:	Noter		2 014	Opprinnelig budsjett 2014	Regulert budsjett 2014	2 013
600	1	Brukerbetalinger	18 576 909	16 122 036	17 980 129	16 502 342
620-660	1	Andre salgs- og leieinntekter	45 141 461	40 100 672	41 347 525	41 550 582
700-780	1,19	Overføring med krav til motytelse	77 177 944	49 553 549	60 093 684	73 810 390
800	1	Rammetilskudd	174 339 453	177 035 000	174 656 000	166 630 587
810	1	Andre statlige tilskudd	19 423 049	12 250 000	17 315 000	13 811 483
830-850, 880-895	1	Andre overføringer	282 000	-	-	1 519 000
870	1	Inntekts og formuesskatt	119 230 989	121 600 000	119 152 000	114 900 455
874-875	1	Eiendomsskatt	61 518 231	58 236 000	58 819 000	60 716 121
877	1	Andre direkte og indirekte skatter	30 360 716	29 220 000	29 831 000	29 487 899
SUM DRIFTSINTEKTER			546 050 752	504 117 257	519 194 338	518 928 859
Driftsutgifter:						
010-089, 160-165	1	Lønnsutgifter	285 532 743	263 602 607	280 012 710	271 649 457
090-099	1	Sosiale utgifter	78 328 910	69 885 187	68 207 373	72 356 460
100-285 -(160-165)	1	Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjonen	84 034 016	66 502 007	80 994 121	74 137 371
300-380	1	Kjøp av tjenester som erstatter kom. tjenesteproduksjon	38 711 084	29 198 463	32 795 827	33 797 244
400-490	1	Overføringer	44 721 247	48 913 450	45 685 450	43 767 875
590	1	Avskrivninger	19 690 422	25 000 000	19 690 000	20 827 761
neg.690 + (290-790)	1	Fordelte utgifter	(2 519 711)	(1 150 000)	(1 150 000)	(1 153 121)
SUM DRIFTSUTGIFTER			548 498 711	501 951 714	526 235 481	515 383 047
Brutto driftsresultat			(2 447 958)	2 165 543	(7 041 143)	3 545 812

Brutto driftsresultat.

Brutto driftsresultat viser resultatet av den ordinære drift inkludert avskrivninger på varige driftsmidler. Resultatet gir uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til å finansiere deler av årets investeringer over driftsresultatet, samt evne til å avsette midler til senere års bruk. Brutto driftsresultat er i 2014 på minus 2,45 mill., det er en negativ utvikling i forhold til regnskapsåret 2013. Samtidig var det et godt resultat i forhold til revidert budsjett som var budsjettert med minus 7,04 mill. Rådmannen hadde i opprinneligbudsjett budsjettert med et positivt brutto driftsresultat på 2,165 mill. Årsaken til det negative brutto driftsresultat er at i 1. budsjettrevisjon ble det en budsjettøkning i driftsutgiftene på 9,31 mill. og i 2. budsjettrevisjon ble det en budsjettøkning i driften med 2,25 mill. Mesteparten av dette ble dekket opp av bruk av disposisjonsfond. Totalt er dette en økning på 11,56 mill.

Driftsinntekter:

De viktigste finansieringene av kommunens drift er skatteinntektene og rammetilskudd.

Det er minimale forskjeller fra regnskap og budsjett på rammetilskuddet, skatt på inntekt og formue og eiendomsskatten. Rammetilskuddet og skatteinntektene er beregnet etter Børre

Stolp modellen, korrigert for intern naturressursskatt. Eiendomsskatten på verk og bruk er beregnet etter sist taksering i 2010 og skattetall fra skattedirektoratet.

Inntektsutjevningen utjevner forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Inntektsutjevningen for kommunene omfatter inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftforetak.

Det er to poster under sum driftsinntekter som vil bli kommentert siden disse har et avvik på over 10% fra regnskap til budsjett. Den første posten er:

Posten **“overføringer med krav til motytelse”** Avviket er på 28 % i forhold til regnskap og revidert budsjett. I 2013 regnskapet var avviket over 36%. Denne posten inneholder kontoartene (700,710,729,730,750,770,775,780 og 790) Det er kontoarten 700 «Refusjon fra staten) som har det største avviket. Tilskudd til ressurskrevende tjenester er 2,3 mill. høyere en budsjettet. NAV har mottatt tilskudd til boligsosialt arbeid på 0,56 mill. Disse er ikke budsjettert, derfor et positivt avvik. Levekår har tilskudd på 2,3 mill. angående velferdsteknologien som ikke er budsjettert. Voksenopplæringen har mottatt 0,52 mill. mer en budsjettet. Nærmere 1 mill. har vi fått mer enn budsjettert tilskudd kalking av vassdrag. Den andre kontoarten 710 «sykelønnsrefusjon», der er det budsjettert med 13,4 mill. i sykepengerefusjon, regnskapet viser 19,6 mill. Disse inntektspostene har sin motvekt i lønnsutgifter inklusiv sosiale utgifter.

Kommunens samlede inntekter økte nominelt med 5,2 % i forhold til 2013. Det tilsvarer en realvekst på 2,2 %, når det korrigeres for lønns- og prisvekst. Realveksten er her definert som nominell vekst fratrukket veksten i den kommunale deflator (pris- og lønnsvekst). Den kommunale deflatoren i 2014 er oppgitt til 3,0 prosent. Den er dekomponert i to deler, lønnsveksten ble 3,3 % (vekt 2/3), og prisveksten ble på 2% (vekt 1/3%).

Post **«andre statlige tilskudd»** avviket fra budsjett til regnskapet skyldes at kommunen har fått mer «statstilskudd asylmottak» enn budsjettert. Det er budsjettert 1,080 mill. regnskapet viser 1,534 mill.

Driftsutgifter:

Lønnsutgiftene inklusiv de sosiale utgiftene er den største utgiften kommunen har, den utgjør 70 prosent av de totale driftsutgiftene. De sosiale utgiftene består for det meste av pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift.

Avviket på 14,8% i posten “lønnsutgifter inklusiv sosiale utgifter”

Denne består av arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter. Arbeidsgiveravgiften har et avvik i forhold til regnskap og budsjett på 7,4%. Det største avviket er på pensjon, her er avviket 40%. Det skyldes at pensjonsutgiftene har steget mye de siste årene uten at budsjettet har økt tilsvarende. Budsjettet for 2015 og ØP2015-2018 bør få økt pensjonsrammen.

Kommunens premieavvik ble på 9,232 mill kroner i 2014. Premieavviket blir ført som inntekt i kommunens regnskap. Kommunen betaler en pensjonspremie til forsikringsselskapene, det er kun pensjonskostnaden som blir belastet i driften. Det vil si at differansen mellom betalt pensjonspremie og pensjonskostnadene er premieavviket. Det medfører at premieavviket er med på å tære på kommunens likviditet. Premieavviket skal imidlertid tilbakeføres over 7 år. Kommunen har valgt modellen med å tilbakeføre premieavviket i løpet av 7 år. Kvinesdal kommune har avsatt premieavviket 9,232 mill. til disposisjonsfond «premieavvik». Dette fondet skal være med på å dekke fremtidige amortiseringsutgifter. For nærmere omtale om pensjon vises det til pensjonsnote 3 i årsregnskapet.

Posten «**Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon**» er det et avvik på 18% i forhold til budsjett mot regnskap. Består av følgende kontoarter (300,330,350,370,375 og 380). Det er kontoart 350 «Kjøp fra kommuner» som har et avvik på 1 mill. i forhold til budsjett mot regnskap. Barnehagen har to fosterbarn plassert i andre kommuner. Det er ikke budsjettert med disse utgiftene, det utgjør 0,5 mill. De andre 0,5 mill. er fra voksenopplæringen, det er tilskudd som må betales til den kommunen flyktingene flytter til. Den andre kontoarten det er et stort avvik på er art 370 «Kjøp fra andre (private)». Boligbaserte tjenester og Åpen omsorg har kjøpt tjenester fra NOS (Næromsorg sør) og Assister Meg AS, det er forskjell i budsjett/regnskap på 3 mill.

Posten «**Fordelte utgifter**» er det et avvik på 119% i forhold til budsjett mot regnskap.

Investeringsregnskapet viser at prosjekt nr. 01004 «Intern prosjektering svømmehall» er budsjettert med 0,64 mill. Prosjekt 457 «Intern prosjektering» er budsjettert med 1,79 mill. Det er kun detaljbudsjettert i driften med 1,15 mill. Det skulle vært budsjettert med (0,65+1,79)mill. Derfor er det avvik fra regnskap mot budsjett.

Vesentlige avvik i forhold til revidert budsjett:

I løpet av 2014 er det noen poster som har endret seg mye, se tidligere kommentarer ovenfor. Det er tilstrebet å ta høyde for de fleste endringene i løpet av 1 og 2 budsjettrevisjon, men man har ikke klart å utligne alle. I forhold til regnskap 2013 er det en forbedring.

Finansinntekter:						
900-905	19	Renteinntekter og utbytte	24 538 549	20 480 000	22 839 000	21 900 077
909	11	Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	775 526	-	137 000	540 000
920-921		Mottatte avdrag på utlån	403 558	300 000	300 000	589 500
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER			25 717 633	20 780 000	23 276 000	23 029 577
Finansutgifter						
500-501	19	Renteutgifter og låneomkostninger	13 134 095	13 300 000	13 310 000	12 216 655
509	11	Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	294 536	-	-	47 652
510-511	8	Avdrag på lån	16 941 215	18 800 000	16 932 000	16 884 206
520-521		Utlån	345 495	300 000	300 000	719 093
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER			30 715 340	32 400 000	30 542 000	29 867 606
RESULTAT EKSTERNE FINANSTRANS.			(4 997 707)	(11 620 000)	(7 266 000)	(6 838 029)
990	8	Motpost avskrivninger	19 690 422	25 000 000	19 690 000	20 827 761
NETTO DRIFTSRESULTAT			12 244 756	15 545 543	5 382 857	17 535 545
INTERNE FINANSTRANSASJONER						
930	12	Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	3 775 304	-	3 775 304	9 750 324
940	12	Bruk av disposisjonsfond	7 090 604	3 827 080	14 154 580	2 386 890
950	12	Bruk av bundne driftsfond	14 683 404	7 733 000	9 755 000	10 914 483
SUM BRUK AV AVSETNINGER			25 549 312	11 560 080	27 684 884	23 051 698
570		Overført til investeringsregnskapet	5 372 124	5 165 000	5 372 000	9 188 703
530		Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk				
540	12	Avsatt til disposisjonsfond	18 495 302	14 838 718	20 593 836	13 887 639
550	12	Avsatt til bundne driftsfond	13 537 515	7 101 905	7 101 905	13 735 596
SUM AVSETNINGER			37 404 941	27 105 623	33 067 741	36 811 939
580		Regnskapsm. mindreforbruk	389 127	-	-	3 775 304
980		Regnskapsmessig merforbruk				

Resultat eksterne finanstransaksjoner

Som nevnt over skal brutto driftsresultat bidra til å dekke kommunens netto finanstransaksjoner. Brutto driftsresultat ble negativt på 2,45 millioner kroner. Resultatet for eksterne finansinntekter ble positivt i forhold til revidert budsjett på 2,44 millioner kroner. Årsaken er at vi har fått 1,64 mill. mer i renteinntekter enn budsjettet, gevinst på CDO-obligasjonen er på 0,15 mill., utbytte fra Aberdeen eiendomsfond på 0,6 mill. og mottatt 0,1 mill. mer i avdrag på sosiale utlån en budsjettet. Summen av brutto driftsresultat, resultat fra eksterne finanstransaksjoner og motpost avskrivninger ble dermed positivt med 12,25 millioner kroner. I revidertbudsjett ble det budsjettet med et positivt netto driftsresultat på 5,38 mill.

Kommunen har flytende og fast rente. Det er 90 millioner som er bundet opp til en renteswap på 4,68% og fastrenteavtale av 154,865 mill. til en rente på 2,05%. Det resterende av lånet har flytende rente på 3 MND NIBOR. 1 % renteøkning vil ikke tilsi noe økte renteutgifter, pga. kommunen har inngått fastrenteavtale og at porteføljen består av startlån, VA investeringer, rentekompensasjon og bankinnskudd.

Renteswapen har forfallsdato 15.09.15 jfr. Note 7 i årsregnskapet 2014.

Renteutgifter og låneomkostninger	2014	Opprinneligbudsjett 2013	Revidert budsjett 2014	2013
	13 134 095	13 300 000	13 310 000	12 216 655

Kommunen fikk mindre renteutgifter enn det som var budsjettert. Denne posten består av renter på kommunale lån.

Posten **“tap på finansielle instrumenter”** - eiendomsfondene Aberdeen Norden og Asia har falt i verdi med 0,294 mill.

Renteinntekter og utbytte	2014	Opprinneligbudsjett 2013	Revidert budsjett 2014	2013
	24 538 549	20 480 000	22 839 000	21 900 077

Inntektene er fra renter av bankplasseringene, formidlingslån og aksjeutbytte Agder energi. I forhold til revidert budsjett hadde kommunen et positivt avvik på 1,7 millioner kroner. Det skyldes at renteinntekter fra bankplasseringene er høyere enn budsjettert. Kommunen har vært aktivt ute i bankmarkedet og fått gode avtaler i forhold til 3Mnd. Nibor. Kommunen har fremskaffet avtaler som ligger godt over 145 basis punkter til 3Mnd. Nibor i 2014.

Bankavtalen med sparebanken Sør gir 135 basispunkter i 2014

Posten **“Gevinst på finansielle instrumenter”** skyldes at CDO- obligasjonen er blitt verdsatt 0,150 mill. høyere i 2014 enn i 2013.

Avdrag investeringsformål

Minimumsavdrag	2014	Opprinneligbudsjett 2013	Revidert budsjett 2014	2013
Avdragsutgifter	16 941 215	18 800 000	16 932 000	16 884 206

Kommunen sine avdragsutgifter er 16,9 mill. Kommunen beregner minste tillatte avdrag ved å ta sum årets avskrivninger multiplisert med lånegjelden pr. 1/1 i regnskapsåret. Deretter dividerer vi med bokførte anleggsmidler pr.1/1 i regnskapsåret. Jfr. Note 8 i årsregnskapet 2014.

Det økonomiske handlingsrommet påvirkes av i hvilken grad kapitalutgiftene binder opp andeler av driftsinntektene.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. For å sikre en forsvarlig formuesforvaltning, er det anbefalt at netto driftsresultat i prosent av inntektene minimum bør være 3 prosent samlet for kommunesektoren. For å opprettholde et stabilt investeringsnivå uten reell økning av gjelden, er det nødvendig at netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene holder seg på et relativt høyt nivå.

Netto driftsresultat for Kvinesdal kommune er på 2,2 prosent.

Regnskapsmessig mindre forbruk:

Bunnlinjen i kommunens driftsregnskap kalles regnskapsmessig mindreforbruk/merforbruk. Kommuneregnskapet er finansielt orientert og tar utgangspunkt i inntektene som kommunen har tilgjengelig. Et forbruk ut over inntektene er dermed et merforbruk og gir et underskudd. Bunnlinjen tar opp i seg både ordinære driftsposter, renter og avdrag samt de interne finanstransaksjonene. Interne finanstransaksjoner er bruk av og avsetning til fond og overføring til investeringsregnskapet .

Regnskapet for Kvinesdal kommune viser et regnskapsmessig mindreforbruk på **0,389 mill.**

Årsaken til mindreforbruket kan oppsummeres slik:

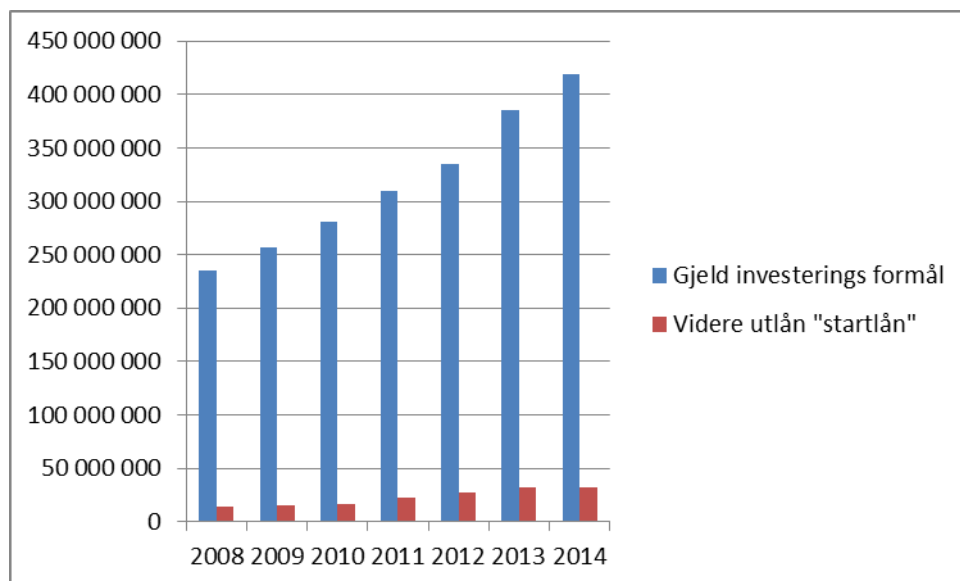
Regnskapsmessig mindreforbruk på 0,389 mill.	
Hva er årsaken til midreforbruket?	Tall i mill.
Skjema 1B:	
Merforbruk i kap.1-6	-1,36
Merforbruk interkommunalt samarbeid	-0,57
Mindreforbruk tilleggsbevilgning politisk	0,03
Merforbruk pensjon	-7,62
Vindkraft	0,00
Mindreforbruk lønnsporten	2,94
Sum merforbruk skjema 1B, driften	-6,59
Skjema 1A:	
Mer personskatt	0,079
Naturressursskatt	0,244
Mindre rammetilskudd	-0,317
Mer eiendomsskatt	2,699
Mer konsesjonskraftsalg	1,164
Økt statstilskudd asylmottak	0,45
Økt rentekompensasjon	0,32
Økt integreringstilskudd	0,38
Økt finansinntekter	0,34
Mer renteutgifter	-0,03
Mer renteinntekter	1,64
Sum skjema 1A:	6,98
Sum mindreforbruket 2014	0,389

Utviklingen i kommunens lånegjeld:

Kommunens sin andel av lånefinansiering av sine investeringer, medfører rente- og avdragsutgifter i driftsregnskapet. Kommuneloven stiller også som kjent krav til hvor store avdrag som minimum må dekkes over driftsbudsjettet. KL.§ 50 pkt.7.

Kvinesdal kommunes gjeld er fordelt på to hovedgrupper. Dette er lån opptatt til investeringsformål og lån knyttet til videre utlåneordninger – ”startlån”. Kvinesdals kommunes gjeldsforpliktelse øker i forhold til de andre årene. Dette skyldes store årlige investeringer, samt liten egenfinansieringsevne.

Nedenfor vises utviklingen fra 2008 til 2014 i graf og tabell.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gjeld investerings formål	235 240 395	257 206 134	280 531 602	309 576 791	334 372 726	385 016 734	419 079 734
Videre utlån "startlån"	13 979 980	15 002 856	16 424 999	22 244 256	27 853 211	31 954 341	32 767 651

Gjeldsgraden:

Gjeldsgraden(sum gjeld/sum egenkapital) viser forholdet mellom hvor stor gjelden er i forhold til egenkapitalen. En gjeldsgrad på 1 vil si at kommunen har like stor gjeld som egenkapitalen. Jo mindre dette forholdstallet er jo mer solid er kommunen.

Nedenfor vises utviklingen i gjeldsgraden fra 2008-2014: Forholdstallet øker i takt med økende gjeld. Ubrukte lånemidler er med i den totale gjelden.

2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
3,30	3,24	2,86	2,56	1,93	1,94	1,91

Utviklingen fra 2008 til 2014

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Langsiktig gjeld	1 112 213 280	1 031 148 967	912 642 786	832 817 697	724 740 616	663 744 342,00	605 512 099,00
Kortsiktig gjeld	125 986 478	113 748 676	116 424 850	103 297 804	107 097 154	117 912 569,00	131 824 992,00
Sum gjeld	1 238 199 758	1 144 897 643	1 029 067 636	936 115 501	831 837 770	781 656 911,00	737 337 091,00
Sum EK	375 085 780	353 421 382	360 147 794	365 997 213	431 240 833	403 394 319	385 714 668

Avviksanalyse av driften:

Regnskapsskjema 1B Driftsregnskapet, fordelt på virksomhetsområder					
	Regnskap 2014	Opprinnelig budsjett 2014	Revidert budsjett 2014	Avvik regnskap mot revidert budsjett 2014	Regnskap 2013
Støtte	23 338 415	23 015 000	23 423 900	85 485	22 691 585
Rådmann og fellesutgifter	19 280 161	21 057 000	21 600 747	2 320 586	19 403 637
Servicekontoret	3 101 285	3 014 000	3 101 000	(285)	2 980 359
Kirken	4 912 000	4 912 000	4 912 000	-	4 861 000
Grunnskole felles/etterutdanning	2 965 864	2 755 000	2 986 000	20 136	2 069 931
Liknes skole	21 836 659	21 425 000	22 001 000	164 341	21 487 186
Austerdalen skole	7 093 191	6 877 000	6 995 000	(98 191)	6 905 217
Vesterdalen skole	6 601 392	6 452 000	6 549 000	(52 392)	6 464 066
Kvinlog skule	9 873 631	9 946 000	10 091 000	217 369	9 691 407
Feda skole	6 318 399	6 174 000	6 357 767	39 368	6 243 746
Kvinesdal ungdomsskole	20 287 129	19 921 000	20 253 233	(33 896)	19 815 569
Barnehager	38 230 073	35 701 000	39 003 364	773 291	35 658 713
Disposisjonskonto	(5 978 214)	422 000	(4 078 000)	1 900 214	(1 767 805)
NAV	14 299 727	12 137 000	14 713 000	413 273	10 802 507
Levekår	25 282 923	25 685 000	26 597 728	1 314 805	24 729 544
Boligbaserte tjenester	41 801 163	32 097 000	38 928 182	(2 872 981)	34 215 499
Åpen omsorg	41 606 027	39 070 000	40 039 706	(1 566 321)	45 097 997
Kvinesdal bo og rehabiliteringssenter	40 253 149	37 421 000	38 408 182	(1 844 967)	39 862 849
Plan og miljø enheten	5 650 749	6 263 000	6 601 000	950 251	7 558 589
Kulturenheten	10 560 105	10 955 000	10 951 764	391 659	10 334 137
Teknisk drift	31 294 658	28 840 000	30 044 727	(1 249 931)	27 940 944
VA-området	-5 410 363	-7 231 000	-7 132 000	(1 721 637)	-6 217 049
Interkommunale samarbeider	17 604 737	16 533 000	17 033 000	(571 737)	16 244 679
Tilleggsbevilgninger	0	150 000	34 700	34 700	0
Pensjon	12 003 020	4 382 000	4 382 000	(7 621 020)	3 874 462
Lønnsporten	-	10 525 000	2 935 000	2 935 000	-
Vindkraft anlegg	(35 690)	(34 000)	(34 000)	1 690	(34 548)
Næring	-200 000			200 000	0
Juridisk bistand "Terra-saken"	714 419			(714 419)	238 262
Netto fordelt til drift	393 284 609	378 464 000	386 699 000	-6 585 609	371 152 482

Sektorer	Regnskap 2014	Opprinnelig budsjett 2014	Revidert budsjett 2014	Avvik regnskap mot revidert budsjett 2014	Regnskap 2013
Skolesektoren	74 976 265	73 550 000	75 233 000	256 735	72 677 122
Barnehagesektoren	38 230 073	35 701 000	39 003 364	773 291	35 658 713
Pleie og omsorgssektoren	142 965 048	134 695 000	139 895 798	-3 069 250	143 905 889
Sektor for samfunnsutvikling	107 525 100	105 281 000	110 436 138	2 911 038	72 003 009

Driften fikk økt rammene i første og andre budsjettrevisjon. Mange av disse bevilgninger vil også ha effekt for 2015 og fremover.

Kommentarer til regnskapsskjema 1B.

Støtte:

Denne enheten dekker utgifter til kommunekassen og politiske styringsorgan. Enheten viser et mindreforbruk på 0,085 mill. i forhold til regnskap og budsjett.

Rådmann og fellesutgifter:

Samlet sett gikk rådmannen/stab med et mindreforbruk på 2,321 mill. Det største mindreforbruket er under ansvar fellesutgifter. Årsaken til mindreforbruket skyldes kontoene forsikring, organisasjonsutvikling, kommuneplanarbeid og andre driftsutgifter.

Skolene og barnehagene:

Totalt hadde skolene et mindreforbruk på 0,257 mill. Det er Kvinlog skule, Feda skole og Liknes skole som har levert et positivt resultat som medfører at skolen totalt sett viser et mindreforbruk. Barnehagene hadde et mindreforbruk på 0,773 mill. Avviket kommer fra etablering av ny avdeling på Øye. Det er fortsatt til gode budsjettmidler som ble tilført barnehageenheten i 1. budsjettrevisjon.

Pleie og omsorgssektoren:

Omsorgssektoren gikk med et merforbruk på -3 mill.

De enheter som er årsaken til merforbruket er Åpen omsorg, Kvinesdal bo og rehabilitering og Boligbaserte tjenester.

- **Enheten Levekår**

Det gode resultatet på 1,315 mill. skyldes i all hovedsak:

Mindreforbruk på avdeling Psykiatribolig med 0,56 mill. Mesteparten av mindreforbruket i denne avdelingen kommer fra refusjon fra andre kommuner.

Psykiatriboligen har et mindreforbruk på 0,722 mill. Deler av mindreforbruket skyldes refusjon sykepenges og mindre i tilskudd enn budsjettet.

- **Boligbaserte tjenester** hadde et merforbruk på 2,873 mill. Forbruket skyldes overforbruk av lønnsutgifter, vikarbruk og kjøp av eksterne tjenester. Høyt sykefravær i flere av boligene er og en medvirkende faktor. De avdelinger som har hatt størst merforbruk er ungdomspaviljongen på 1 mill., Avlastningsbolig på 0,57 mill., Bjørkelunden 10, med 0,383 mill. og Bjørkelunden 12 med 0,614 mill.

En stor del av klientmassen som gir refusjon for ressurskrevende brukere kommer fra boligbaserte tjenester. Refusjon fra ressurskrevende brukere hadde et mindreforbruk på ca. 1,9 mill. Mindreforbruket blir ført på et annet ansvarsområde under disposisjons-konto helse.

- **Åpen omsorg** hadde et merforbruk på 1,566 mill., det skyldes i hovedsak tre avdelinger. Brukerstyrte personlige assistenter på 1,3 mill. (kjøp av eksterne tjenester), Feda omsorgssenter på 0,165 mill (vikarbruk) og Fjotland omsorgssenter på 0,7 mill. (vikarbruk). Enheten har hatt en større drift enn det budsjettet tillater

- **Kvinesdal bo og rehabilitering**, merforbruket på 1,845 mill.

De to avdelingene som hadde størst forbruk er kjøkkenet på 0,9 mill. og langtidsavdelingen på 0,5 mill. På *kjøkkenet* er det avvik mellom regnskap og budsjett på konto «betaling for mat brukere» på 0,3 mill. Det er og avvik på konto «Kjøp av mat-drikkevarer» på 0,4 mill. Det skyldes at Bo 2 ble institusjon og at det er brukere som ikke betaler for matlevering. Kjøkkenet har ikke hatt kapasitet til å ta i mot alle interne (eksterne) matbestillinger 2014.

Lantidsavdelingen skyldes avviket konto «kjøp av andre tjenester». Enheten har ikke klart å få dekket sykepleier på natt, hvilket som har gjort at enheten har kjørt med vikarbyrå i 93,66 % stilling i 9 mnd. På grunn av uforutsett mye sykefravær måtte enheten også bruke vikarbyrå for å avvikle sommerferien på en forsvarlig måte. Vikarbyrå har kostet enheten 1,3 millioner.

Enhet disposisjonskonto-helse

Mindreforbruk på 1,9 mill. hovedårsaken til mindreforbruket er at vi har fått 1,9 mill. mer i refusjon for ressurskrevende brukere i forhold til budsjettet. Denne enheten/ansvarsområdet er integrert inn i betegnelsen «Pleie og omsorgssektoren».

Sektor for samfunnsutvikling:

- **Plan og miljøenheten** har et mindreforbruk på 0,95mill.

Forklaringen er posten «fordelte utgifter» Det vil si at investeringsregnskapet har bidratt med refusjon av lønn til prosjekt svømmehall, og andre investeringsprosjekter som plan og miljø utfører. Det er budsjettet i investeringsregnskapet, men ikke i driftsregnskapet.

Kulturenheten har et mindreforbruk på 0,392 mill. Skyldes i hovedsak kinoen, der kiosksalget og salg av billetter har vært høyere en budsjettet.

- **Teknisk drift**

Enheten hadde totalt sett et merforbruk på 1,245 mill. Noe av årsaken til merforbruket er veilys, strøing og brøyting (vintervedlikehold).

- **Nav**

Enheten har et mindreforbruk på 0,413 mill.

Det skyldes et mindreforbruk på konto introduksjonsstønad og kvalifiseringsstønad.

Samt et tilskudd i forbindelse med boligsosialarbeid som det ikke er budsjett på.

Interkommunale samarbeid

Hadde et merforbruk på 0,572 mill. Lister barnevern hadde alene et merforbruk på 0,656 mill.

VA-området

Hadde et merforbruk på 1,722 mill. Årsaken er at selvkost vann sentrum hadde et overskudd. Det er avsatt 0,42 mill. på bunden driftsfond vann. Selvkost avløp sentrum hadde et overskudd, det er avsatt 0,966 mill. på bunden driftsfond avløp. Tilkoblingsavgifter på Knaben vann, mangler 0,2 mill. og tilkoblingsavgifter Knaben avløp mangler tilkoblingsinntekter på 0,4 mill.

Lønnpotten

Hadde et mindreforbruk på 2,935 mill., skyldes at lønnsoppgjøret ble 2,935 mill. bedre enn budsjettet.

Pensjon

Merforbruk på 7,61 mill., pensjonsutgiftene har steget mer enn hva som er blitt tilført av pensjonsutgiftene budsjettmessig. Premieavviket på 9,232 mill. er avsatt til disposisjonsfondet premieavvik. Amortiseringen fra KLP på 2,720 mill. er ikke blitt brukt av disposisjonsfondet siden disposisjonsfondet premieavvik ikke lik det totale premieavviket.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet omfatter utgifter og inntekter til investeringer i bygg og anlegg, kjøp og salg av aksjer\andeler, renter og avdrag videreutlån og utlån av egne midler. I investeringsregnskapet føres i tillegg avsetninger og bruk av fond til investeringsformål. Investeringsregnskapet er et selvstendig regnskap.

Regnskapsskjema 2A Investeringsregnskapet						
			Regnskap 2014	Opprinnelig budsjett 2014	Revidert budsjett 2014	Regnskap 2013
FINANSIERINGSBEHOV	Note	Arter				
Investeringer i anleggsmidler		010-490,500-501,690,790	66 124 928	78 450 000	87 390 390	53 306 629
Utlån og forskutteringer		520-521	6 604 224	6 000 000	3 000 000	7 647 960
Kjøp av aksjer og andeler		529	1 107 124	1 200 000	1 107 000	965 288
Avdrag på lån		510-511	12 100 434	13 000 000	13 000 000	1 898 870
Dekking av tidligere års udekket		530	-	-	-	-
Avsetninger	12	548,550	1 400 441	200 000	846 000	3 820 085
ÅRETS FINANSIERINGSBEHOV			87 337 152	98 850 000	105 343 390	67 638 833
Finansiert slik:		Arter				
Bruk av lånemidler		910-911	(56 315 791)	(60 271 000)	(52 711 567)	(46 311 049)
Inntekter fra salg av anleggsmidler		660-670,929	(949 937)	(6 200 000)	(6 846 000)	(2 673 047)
Tilskudd til investeringer		810,830,850,880,890,895	(2 958 000)	(1 760 000)	(6 953 000)	-
Kompensasjon for merverdiavgift		729	(7 018 115)	(12 454 000)	(14 181 717)	-
Mottatt avdrag på utlån og refusjoner		920-921,700,730-780	(12 638 403)	(13 000 000)	(13 900 000)	(4 684 951)
Andre inntekter		600-650,900-905	(325 831)	-	-	(1 845 225)
SUM EKSTERN FINANSIERING			-80 206 077	-93 685 000	-94 592 284	-55 514 272
Overført fra driftsbudsjettet		970	(5 372 124)	(5 165 000)	(5 372 000)	(9 188 703)
Bruk av tidligere års udisponert		930	-	-	-	-
Bruk av avsetninger	12	940,948,950,958	(1 758 951)	-	(5 379 106)	(2 935 857)
SUM FINANSIERING			-87 337 152	-98 850 000	-105 343 390	-67 638 833
UDEKKET (-)/UDISPONERT		580,980	0	0	0	0

Investeringsregnskapet viser et finansieringsbehov på 87,34 millioner kroner. Størsteparten av finansieringen består av låneopptak og resten er fra bruk av fond, salg av tomter, overførsel fra drift til investering og kompensasjon for merverdiavgift. Investeringsregnskapet viser et udekket beløp på 0 kroner. Det vil bli fremmet en egen sak i forbindelse med årsavslutningen angående videreføring av investeringsprosjekter som ikke er avsluttet i 2014.

Kommunen har brukt veilederen i ”budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet” som er utgitt av kommunal- og regionaldepartementet ved avslutning av investeringsregnskapet. Prosjektlederne har etter beste evne gitt beskjed til økonomisjefen at noen av prosjektene kan nedskrives budsjettmessig. Dette for at investeringsbudsjettet er 1 årig. Selv om prosjektlederne har lagt vekt på å nedskrive til virkelig nivå, har vi en differanse på 21,27 mill. I 2013 regnskapet var avviket 40,9 mill. Dette er en stor forbedring fra 2013 regnskapet. Årsaken til avviket skyldes at prosjektene er nedskrevet med for lite beløp og at noen av prosjektene ikke er igangsatt i 2014.

Finansiering av prosjektene:

Prosjektene er blitt finansiert av bruk av lån, fond og tomtsalg. Resten av finansieringsmidlene er bundet opp mot prosjektene som ikke er avsluttet og som skal videreføres til budsjettåret 2015.

Post "Utlån og forskuttering" her er avviket 3,6 mill. Avviket på 3,6 mill. skyldes at det ikke er foretatt en budsjettjustering på gjenstående midler på formidlingslån som er overført fra 2013 til 2014 budsjettet.

Punktet "*Avsetninger*" her er det et avvik på 0,554 mill. det skyldes at det er avsatt 0,554 mill. på et bundet investeringsfond forbeholdt startlån. Det vil si at innbyggerne har betalt inn ekstra på formidlingslånen. Som det fremgår av KRS nr. 3 reserverer kommuneloven § 50 nr. 7 c) inntekter fra mottatte avdrag på utlån og refusjoner fra forskutteringer til nedbetaling av kommunens innlån. Dersom kommunen faktisk betaler mindre avdrag enn mottatte avdrag og refusjoner skulle tilsi, skal derfor det overskytende beløpet avsettes til bundet investeringsfond. Dette fondet kan kun anvendes til å dekke avdrag på og innfrielse av innlån.

Punktet "*Bruk av lånemidler*", denne posten består av bruk av kommunale lån som er vedtatt brukt til investeringsprosjekter i investeringsregnskapet. I tillegg er det og lån som kommunen har tatt opp med Husbanken for videre utlån til innbyggerene i kommunen, såkalt startlån. Denne må ses i sammenheng med post «Utlån og forskuttering», avviket er 3,6 mill. Årsaken til avviket er at det ikke har vært en budsjettrevisjon på gjenstående midler fra 2013.

Punktet "*Inntekter fra salg av anleggsmidler*", denne består av slag boligtomter. Noen av boligtomtene er ikke ferdig opparbeidet i 2014, derfor har kommunen ikke fått solgt tomtene i 2014.

Punktet "*Tilskudd til investeringer*", avviket skyldes at vi enda ikke har mottatt de budsjetterte tilskuddene. Disse tilskuddene forventes mottatt i 2015/2016.

Punktet "*kompensasjon merverdiavgift*", avviket skyldes at ikke alle investeringsprosjektene er ferdigstilt. Momskompensasjonen tilfaller kommunen ettersom investeringsutgiftene påløper.

Punktet "*mottatt avdrag på utlån og refusjoner*", denne posten består av hva innbyggerne har betalt inn i avdrag til startlånene . I tillegg er det avdrag på lån forskuttering vei til Fylkeskommunen på 10 mill.

Regnskapsskjema 2B investeringsregnskap viser oversikt over de forskjellige prosjektene med sammenligning av regnskap og budsjett. Disse er vist i årsregnskapet.

Investeringsregnskapet viser at egenfinansieringsgraden i 2014 var på ca.35,5%. Den høye lånefinansieringsgraden innebærer en betydelig gjeldsoppbygging.

Opplisting av de største avvikene av investeringsprosjektene, disse kan og ses i årsregnskapet 2014.

Prosjekt 01000 «Innkjøp av biler»

Viser et mindreforbruk på 1,243 mill. Det er blitt kjøpt biler for 1,757 mill. i 2014. Årsaken til at ikke alle bilene ble levert i 2014 var at de resterende bilene ikke var ferdig produsert og ikke levert til billeverandøren før i 2015. Disse bilene har vi nå kjøpt i 2015.

Prosjekt 275 «Opoftede næringsområde»

Det er gjenstående midler på 0,728 mill. Årsaken til at disse ikke er blitt brukt er fordi ingen har kjøpt tomt på Opoftede. Når førsteetablerer er på plass vil kommunen bygge renseanlegg, høydebasseng og bore etter vann.

Prosjekt 453 «Miljøpark Kvinlog»

Viser et merforbruk på 1,156 mill. Det skyldes at vi ikke har mottatt tilskudd fra fylket på 1 mill. Prosjekt lederen har søkt om utbetaling, og utbetalingen vil komme i 2015/2016.

Prosjekt 454 «Gang sykkelsti Hetleskei»

Viser et mindreforbruk på 2,634 mill. Det skyldes at grunnkjøp ikke var ferdig i 2014, men vil bli ferdig i løpet av 2015. Den andre årsaken er at det tok lengre tid med planleggingen en forutsatt.

Prosjekt 480 «Svømmebasseng»

Viser et mindreforbruk på 5,067 mill. Årsaken til mindreforbruket var at det var i utgangspunktet 3 alternativer utførelser/størrelser på svømmehallene. Komunnestyret ønsket at det skulle legges frem flere alternativer. Administrasjonen la frem 8 alternativer, det medførte at prosessen ble 2-3 måneder forsinket. Det ble foretatt to nedskrivninger i løpet av 2014, totalt ble det nedskrevet med 28,1 mill. I etter tid så ser en at prosjektet kunne blitt nedskrevet enda mer.

Prosjekt 497 «Boliger til vanskeligstilte 4stk.»

Prosjektet ble nedskrevet med 6 mill. i løpet av 2014. Det er fortsatt 1,192 mill. som ikke er nedskrevet. Det er påløpt utgifter på ca. 0,05 mill. Det er byggesøknad og tegninger til boligene. Årsaken til at boligene ikke påbegynt i 2014 er at planlagt kjøpt bolig/leiligheter krevde en dispensasjon fra reguleringsplanen. Det ble ikke gitt dispensasjon. Derfor ble denne ikke utført i 2014.

Prosjekt 528 «Kulturhuset»

Merforbruk på 1 mill., skyldes at vi ikke har mottatt tilskudd fra fylkeskommunen på 1 mill. Kommunen har fått tilbakemelding om at disse står på en prioriteringsliste og vil bli utbetalt etter denne listen.

Prosjekt 542 «Utvidelse 2.byggetrinn Kulturhuset»

Merforbruk på 0,524 mill. Prosjektleder innløste en opsjon på Dolby Atmos på ca.0,7 mill. Ved bestemmelsestidspunktet viste budsjett/regnskap at prosjektet kom til å gå i mindreforbruk på 0,5 mill., på grunn av gode priser hos entreprenører. Prosjektleder valgt i tillegg å gå for motorisert maskering av lerret istedenfor manuell styring, det medførte ekstra utgifter. Det ble også brukt lede-belysning som prosjektlederen oppjusterte antallet til å gjelde samtlige trappetrinn, samt opptrinn til stolradene.

Det er blitt brukt mer på konsulentbistand en det som er blitt beregnet. Årsaken til merforbruk på konsulentene var at prosjektleder valgte å gå for kjøp av medgått timeforbruk isteden for en fast sum.

Prosjekt 576 «Bygge om Bo 1»

Mindreforbruk på 2 mill. Årsaken til at prosjektet ikke er påbegynt er at det ikke er bestemt hvordan ombyggingen skal bli, nye planer er under utarbeidelse.

Planene blir ferdige i 2015.

Prosjekt 577 «Rehab.-Utvidelse-ombygging (Bo og rehabilitering)»

Mindreforbruk på 2,4 mill. Årsaken til at prosjektet ikke er påbegynt er at det ikke er bestemt hvordan ombyggingen skal bli, nye planer er under utarbeidelse.

Planene blir ferdige i 2015.

Prosjekt 646 «Feda renseanlegg»

Det måtte en dispensasjon fra reguleringsplanen, derfor ble prosjektet forsinket. Prosjektet er påbegynt i 2015 og vil bli avsluttet i 2015.

877 «VA-2014- Øye renseanlegg skrapere til sedimentering»

Mindreforbruk på 0,681 mill. Årsaken til at det ikke er ferdigstilt i 2014 er fordi det har vært for lite kapasitet til å gjennomføre prosjektet i 2014. Prosjektet er ferdigstilt i 2015.

981 «Kommunikasjon fiber Galdal-Vatland»

Det er inngått avtaler sent i 2014, kontrakten er undertegnet rådmann og Agder bredband.

Prosjektet vil være ferdig i løpet av våren 2015.

Balansen:

Oversikt over balansen				
Kap.		Noter	2 014	2 013
	Eiendeler		1 613 285 538	1 498 319 026
2.2	Anleggsmidler	4	1 316 376 783	1 227 841 404
2.27-2.29	Faste eiendommer og anlegg	4	467 426 178	436 399 035
2.24-2.26	Utstyr, maskiner og transportmidler	4	104 960 695	90 754 093
2.22-2.23	Utlån		34 070 379	40 265 244
2.20	Pensjonsmidler	3	509 900 651	460 183 275
2.21	Aksjer og andeler	5	200 018 881	200 239 757
2.1	Omløpsmidler	1	296 908 755	270 477 622
2.19	Premieavik	3	35 059 732	26 786 889
2.13-2.17	Kortsiktige fordringer	11	46 885 785	38 170 836
2.18	Aksjer og andeler	11	1 837 212	2 131 748
2.12	Sertifikater		-	-
2.11	Obligasjoner	11	2 100 000	1 950 000
2.10	Kasse/bank/post		211 026 026	201 438 150
	<i>Sum eiendeler</i>		1 613 285 538	1 498 319 026
	Egenkapital og Gjeld			
2.5	Egenkapital		375 085 780	353 421 382
2.56	Disposisjonsfond	12	71 670 292	61 725 792
2.58	Endring av regnskapsprinsipp	14	(7 917 166)	(7 917 166)
2.51-2.52	Bundne driftsfond	12,17	25 649 523	26 581 812
2.53-2.54	Ubundne invest.fond	12	2 678 580	2 316 075
2.55	Bundne invest.fond	12	4 261 414	3 735 829
2.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk		389 127	3 775 304
2.5900	Regnskapsmessig merforbruk		-	-
2.5960	Udisponert i investeringsregnskapet		-	-
2.5970	Udekket i investeringsregnskapet		-	-
2.5990	Kapitalkonto	15	278 354 010	263 203 736
	Gjeld			
2.4	Langsiktig gjeld	16	1 112 213 280	1 031 148 967
2.40	Pensjonsforpliktelse	3	660 365 895	614 177 892
2.41-2.42	Ihendehaverobligasjonslån		-	-
2.43-2.44	Sertifikatlån		-	-
2.45-2.49	Andre lån		451 847 385	416 971 075
2.3	Kortsiktig gjeld	1	125 986 478	113 748 676
2.31	Kassekreditt		-	-
2.32-2.38	Annen kortsiktig gjeld	19	121 915 142	110 152 727
2.39	Premieavik	3	4 071 335	3 595 949
	<i>Sum EK og gjeld</i>		1 613 285 538	1 498 319 026
			0	0
	Memoriakonti			
2.9	Memoriakonto		(0)	(0)
2.9100	Ubrukte lånemidler		74 190 506	66 511 298
2.9200-29899	Andre memoriakonti		1 924 998	1 402 446
2.9999	Motkonto for memoriakontiene		(76 115 505)	(67 913 744)

Eiendeler:**Anleggsmidlene:**

Verdiendring på anleggsmidlene fra 2013 til 2014 skyldes aktivering av nye investeringer i 2014 og avskrivninger av alle anleggsmidlene.

Pensjonsmidlene har blitt økt med 49,72 mill. fra 2013 til 2014, disse utgjør KLP (kommunale landspensjonskasse og SPK (statens pensjonskasse). Denne økningen er basert på beregninger som viser forskjellen mellom innbetalinger, forventet avkastning av pensjonsmidler og faktisk utbetalinger.

Omløpsmidler:

Bankinnskudd har økt med 9,6 mill. fra 2013 til 2014.

Egenkapital og gjeld:**Egenkapital:**

Egenkapitalen er styrket fra 2013 til 2014. Det skyldes at disposisjonskontoen har økt med 10 mill. Kapitalkontoen er blitt styrket med 15,15 mill. er i hovedsak aktivering av anleggsmidler og avdrag eksterne lån.

Kapitalkontoen er differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld, justert for ubrukte lånemidler. Hvor ubrukte lånemidler er andel av langsiktig gjeld som ikke er regnskapsført i investeringsregnskapet. Kapitalkontoen viser egenkapitalfinansiert andel av anleggsmidlene. $(278,354 \text{ mill.} / 1\ 316,377) * 100 = \underline{\underline{21,1\%}}$

Kapitalkonto per.31.12.14 = 278,354 mill.
 +Langsiktig gjeld per.31.12.14= 1 112,213 mill.
 -Ubrukte lånemidler per.31.12.14 = 74,191 mill.
 =**Anleggsmidler per.31.12.14= 1 316,377 mill.**

Tabellen under viser utviklingen i egenkapitalfinansiert andel av anleggsmidlene fra 2008 til 2014:

2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
21,1 %	21,4 %	24,2 %	26,4 %	33,4 %	35,7 %	39,0 %

Gjeld:

Årsaken til økning i gjeld er økte pensjonsforpliktelser, og lånefinansiering av investeringene.

Kortsiktig gjeld har også økt, det skyldes i hovedsak disse postene

- Skyldigarbeidsgiveravgift
- Beregnet variabel lønn
- Skyldige feriepenge
- Bilag vedrørende 2014.

Arbeidskapital:

Differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld er arbeidskapitalen. Den gir uttrykk for kommunens evne til å betjene gjelden (forpliktelsene). Hvis endring i arbeidskapitalen er positiv så indikerer det at kommunens likviditet har blitt styrket igjennom året.

Arbeidskapitalen sier noe om kommunens likviditet					
	2014	2013	2012	2011	2010
Omløpsmidler	296 908 755	270 477 622	236 714 775	218 846 027	203 129 928
Kortsiktig gjeld	125 986 478	113 748 676	116 424 850	103 297 804	109 945 883
Arbeidskapital	170 922 277	156 728 946	120 289 925	115 548 223	93 184 045
Korrigert for ubrukte lånemidler	-74 190 506	-66 511 298	-39 303 347	-35 508 892	-16 388 812
Bokført Arbeidskapital	96 731 771	90 217 648	80 986 578	80 039 331	76 795 233
Bokført Arbeidskapital	96 731 771	90 217 648	80 986 578	80 039 331	76 795 233
Akkumulert premieavvik	-30 988 397	-23 190 940	-23 496 239	-12 781 483	-12 838 019
Reell arbeidskapital	65 743 374	67 026 708	57 490 339	67 257 848	63 957 214
Bundne investeringsfond	4 261 414	3 735 829	1 332 744	737 646	737 646
Bundne driftsfond	25 649 523	26 581 812	23 265 700	22 757 313	24 304 455
Frie midler	35 832 437	36 709 067	32 891 895	43 762 889	38 915 113

Likviditet

Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld kalles likviditetsgrad. Denne forteller om kommunens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser.

Det er to likviditetsgrader:

Likviditetsgrad 1 = omløpsmidler/kortsiktig gjeld, og bør være større enn 2.

Likviditetsgrad 2 = mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld, og bør være større enn 1.

Jo høyere tallet er jo bedre, uansett bør likviditetsgrad 2 være større enn 1.

Kommunens likviditetsgrad i 2014 er på:

- Likviditetsgrad 1 =2,36
- Likviditetsgrad 1 (uten premieavvik)=2,15
- Likviditetsgrad 2 = 2,05

Tabellen under viser likviditetsgrad 1 og 2 i perioden 2008 til 2014.

Vi ser at likviditeten er nokså uforandret fra 2013 til 2014.

Likviditetsgrad 1 og 2.							
	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
L1	2,36	2,38	2,03	2,08	1,85	1,71	1,68
L1(u/premieavviket)	2,15	2,21	1,85	1,97	1,73	1,59	1,57
L2	2,05	2,11	1,78	1,91	1,28	1,12	0,73

Konklusjonen er at kommunen har en god likviditet.

Likviditetsgradene er ikke korrigert for ubruktelånemidler, hadde de blitt korrigert så hadde kommunen hatt dårligere skår på likviditetsgradene.

Kommunens “frie” fond per 31.12.14
Disposisjonsfondet = 71,67 mill.

- Premieavvik = 30,99 mill.
- politisk fordelte oppgaver = 23,69 mill.

“Frie” midler som ikke er bundet opp = 16,99 mill.
Mindreforbruk som skal fordeles = 0,389 mill.

Likestilling og mangfold:

Kommuneloven §48, nr.5, 2.ledd stiller krav om at det må redegjøres for likestilling i kommunen i årsberetningen. Redegjørelsen skal inneholde faktisk tilstand, og iverksette og planlagte tiltak for å fremme likestilling og forhindre forskjellsbehandling i strid med lovverket.

Kommuneplanens målsetting

Gjennom systematisk og langsiktig arbeid skal Kvinesdal bli et likestilt samfunn med gode levekår som inkluderer alle innbyggerne i det gode liv

Likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven pålegger kommunen å jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering, både som offentlig myndighet og som arbeidsgiver. Disse pliktene gjelder kjønn, etnisitet, nedsatt funksjonsevne og religion mv.

Indikator for kjønnslikestilling i kommunene

	Kvinesdal	Kvinesdal	Kvinesdal	Vest-Agder	Landet
	2008	2011	2012	2012	2011
Andel barn 1-5 år i barnehage (prosent)	80,3	85,9	86,5	89,4	89,7
Kvinneandel blant kommunestyrerepresentanter (prosent)	33,3	33,3	33,3	34	38,2
Andel menn med høyere utdanning (prosent)	11,7	12,8	13,4	23,3	25,6
Andel kvinner med høyere utdanning (prosent)	16,7	18,3	18,8	28,7	30,7
Andel menn (20-66 år) i arbeidsstyrken (prosent)	82,4	80,1	81,3	82,5	82,5
Andel kvinner (20-66 år) i arbeidsstyrken (prosent)	77,8	75,8	75,3	75,4	76,7
Gjennomsnittlig bruttoinntekt, menn (kr)	418 300	422 300	434 400	460 800	453 300
Gjennomsnittlig bruttoinntekt, kvinner (kr)	227 700	255 300	263 400	284 200	299 900
Andel sysselsatte menn (20-66 år) som jobber deltid (prosent)	15,3	14,6	13,6	14,3	13,8
Andel sysselsatte kvinner (20-66 år) som jobber deltid (prosent)	54,1	54,3	54,5	44,5	35,5
Andel fedre som tar hele fedrekvoten eller mer av foreldrepengeperioden	53,9	61,5	66,4	66,6	64,6

Grad av kjønnsbalansert næringsstruktur (skår)	0,42	0,41	0,42	0,56	0,60
Andel kvinner blant sysselsatte (20-66 år) i offentlig sektor (prosent)	81,9	81,4	81,2	73,1	70,6
Andel kvinner blant sysselsatte (20-66 år) i privat sektor (prosent)	30,1	29,4	28,2	34,9	36,8
Kvinneandel blant ledere (20-66 år) (prosent)	30	34,9	31,9	31,7	..
Grad av kjønnsbalanse i utdanningsprogram på videregående skole (skår)	0,58	0,57	0,57	0,63	0,66

Kilde: SSB

I følge Statistisk sentralbyrås indikatorer for kjønnslikestilling scorer Kvinesdal kommune relativt lavt på likestilling i forhold til Vest-Agder og landet. Men man ser at det skjer en gradvis liten endring i positiv retning på de fleste indikatorene. I Kvinesdal har det vært en vesentlig økning i antall fedre som tar ut fedrekvoten, her ligger vi over landsnitt.

Forskjellene i menns og kvinners deltidsarbeid og inntekter er viktige likestillingsutfordringer i Kvinesdal kommune. Kvinner har allikevel i tidsrommet 2008-2012 økt mer enn menn i brutto inntekt. Andel kvinner blant sysselsatte i offentlig sektor er høy i kommunen, og tilsvarende lav i privat sektor. Kvinneandel blant ledere har vist en gradvis økning, og ligger litt høyere enn Vest-Agder. Når det gjelder kjønnsbalanse i utdanningsprogram på videregående skole skårer Kvinesdal lavere enn Vest-Agder og landet.

Kjønnsbalanse og lønn

	Kjønnsbalanse		
		K%	M%
Kommunen totalt	2014		
	2013		
Årslønn 350 000-399 000	2014	93	7
	2013	89	11
Årslønn > 400 000	2014	73	27
	2013	79	21
Rådmann, stab, toppledergruppe	2014	44	56
	2013	50	50
Enhetsledere	2014	56	44
	2013	60	40
Ansatte kvinner i faste stillinger	2014	83	17
	2013	83	17
Kvinner av vikarer for faste stillinger	2014	89	11
	2013	89	11

Kvinesdal kommune er en stor organisasjon med 455 årsverk fordelt på 599 ansatte. Da er ikke lærlinger, tillitsvalgte, arbeid med bistand eller ordfører medregnet. Hovedvekt av tilsatte i kommunal sektor, er kvinner.

Foreldrepermisjon, sykefravær, fravær pga. sykt barn

		Kvinner	Menn
Foreldrepermisjon	2014	34 stk	4 stk
	2013	30 stk	7 stk
Sykefravær for hvert kjønn	2014	8,00 %	5,09 %
	2013	8,43 %	5,67 %
Fravær pga. sykt barn	2014	263 dager	32 dager

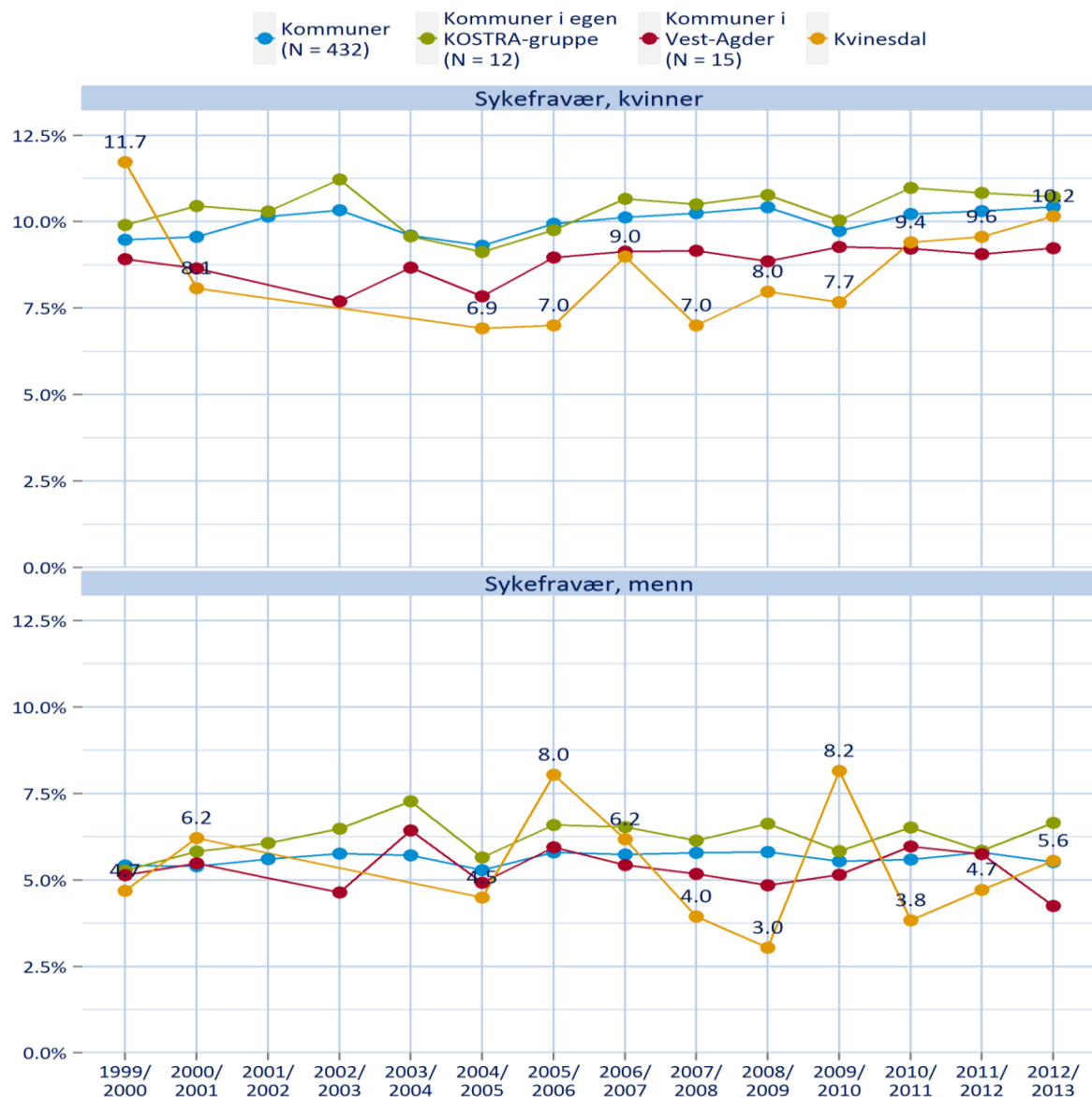
Oversikt over andel menn og kvinner i heltids- og deltidsstillinger i kommunen

Stillingsstørrelse %	2013			2014		
	Andel kvinner	Andel menn	Totalt antall	Andel kvinner	Andel menn	Totalt antall
Mindre enn 35	6%	7%	38	6%	8%	38
35-60	20%	8%	107	20%	8%	106
61-80	20%	8%	109	20%	9%	109
81-99	22%	5%	113	23%	7%	119
100 (heltid)	32%	72%	230	31%	68%	227
totalt	100%	100%	597	100%	100%	599
Totalt antall	499	98		497	102	

Sykefravær Kvinner og menn

Tallene gjelder fra 4. kvartal i første år til 3. kvartal i påfølgende år.

Kilde: PAI/KS, 2014

Kvinner har litt høyere sykefravær enn menn i Kvinesdal kommune. Vi ligger likevel på et sykefravær som i gjennomsnitt er lavere enn kostragruppe 12. I 2011 og 2012 økte sykefraværet for både menn og kvinner.

Kommunedelplan «Levekår og likestilling»

Handlingsplan for likestilling blir gjennomgått i formannskapet hver høst.

Måloppnåelse/status på tiltak samt nye tiltak/ nye fokusområder for likestillingsarbeidet blir utformet.

Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder 2015–2027 (LIM – planen) vil bli tatt med i det videre arbeidet med likestilling og mangfold i Kvinesdal kommune.

Evalueringsplan for likestilling høst 2014

Helsestasjonen har i sin handlingsplan mål om at «Far deltar i større grad på helsestasjonen». Tiltakene som ble satt opp var å ferdigstille rutiner, gjennomføre disse og måle endringene.

Tiltakene har vært/ blir gjennomført som planlagt på følgende måte:

- Ved hjemmebesøk etter fødsel blir alle rutinemessig oppfordret til at begge foreldre følger barnet på helsestasjonen når de har anledning til dette.
- Ved innkallinger til helsekontroller blir brev sendt til begge foreldre. Dette gjelder også når foreldre ikke lever sammen men begge har kontakt med barnet.
- Ved 11 mnd. kontroll (hos familiekonsulent) og ved 4 års kontroll blir det invitert spesielt til at begge foreldre møter sammen med barnet.

Måling: «Stikkprøver» hvor det måles over en periode på 2 uker, viser en svak økning i antallet konsultasjoner der begge foreldrene følger barnet (fra 9,6% i januar 2011 til 11,26% i januar 2014), men ingen økning i konsultasjoner der kun far følger.

Barnehagene i Kvinesdal jobber aktivt med likestillingsarbeidet, og har oppnådd gode resultater. Kvinesdal er et godt eksempel på hvordan det kan jobbes med kjønn og likestilling innenfor barnehage noe som har medført at kommunen høsten 2014 ble invitert for å fortelle om den aktive jobbingen til internasjonal likestillingskonferanse i København.

Barnehagen har hatt et nytt prosjekt for å fremme kjønnslikestilling og rekruttering av menn til barnehagen. Gutter i ungdomsskolen får mulighet til å jobbe i en barnehage en dag i uka + en uke (i vinterferie eller sommerferien). Ungdomsskoleguttene må søke på stillingene. De får veiledning av en mannlig barnehageansatt i den tiden de er ansatt som lekeressurs. De får også lønn for jobben. Av 33 gutter på 9. trinnet søkte 13 på stillingen om å bli lekeressurs og 4 av disse jobber i barnehagen i dag.

Holdningsskapende arbeid i forhold til likestilling er et fokusområde i skolen, og dette arbeidet er en integrert del av alle fag der det er naturlig. Vi følger også Kunnskapsløftets kompetansemål i forhold til dette. Lærere ved de ulike skoler har gjennomgått kursing i likestillingsverktøyet «Fritt Valg.»

I faget utdanningsvalg blir verktøykassen brukt i begynnelsen av 8. trinn som en del av arbeidet med å skape trygge klassemiljøer, og som arbeidsmetoder i karriereveiledningen alle tre årene.

Kvinesdal kommune har sammen med Flekkefjord kommune og Sørlandet sykehus hatt et prosjekt i forhold til turnus som innovasjon. Administrasjonsutvalget har vært styringsgruppe. Prosjektet ble avsluttet i 2014. Det har gjennom prosjektperioden blitt avdekket at kommunen har lite uønsket deltid. Heltidskultur vil være viktig fokus framover. Større stillingsprosenter kan bidra til større tilstedeværelse og helhetskultur. Dette gir igjen større kontinuitet og kvalitet på tjenestene. Videre fram blir det arbeidet med økning av stillinger til 60-80-100%. Lokale retningslinjer utarbeides av administrasjon, enhetsledere og HTV.

Handlingsplan for likestilling i Kvinesdal kommune 2014-2016

Område	Mål	Tiltak	Tidsrom	Ansvar
Helsestasjon	Far deltar i større grad på helsestasjonen Kartlegging av fedres opplevelse ved besøk på helsestasjonen	Gjennomføre måling Gjennomføre kartlegging	2014-2016 2014-2016	Avdelingsleder ved helsestasjonen
Barnehage	Barna har respekt for hverandres ulike valg. Personalet i barnehagene utfører en pedagogikk som fremmer likestilling. Lekeressurs i barnehagene mangfold i barnehagen – ved blant annet å øke antall menn som jobber i barnehagene (lang sikt).	Lekeressurs: Ungdomskolegutter inn i barnehagene. Kurs for personalet i barnehagene for bevissthet på likestilling i det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Bruk av Likestillingskofferten.	2014-2015 2014-2016	Enhetsleder for barnehagene
Barneskole	Barna har respekt for hverandres ulike valg. Personalet i skolen utfører en pedagogikk som fremmer likestilling.	I sektormøtet blir det enighet om hvilke tiltak som skal iverksettes for å nå målene i planen. Alle skolene må rapportere på iverksatte tiltak og måloppnåelse.	2014-2016	Enhetsleder
Ungdomsskole	Gutter og jenter får flere valgmuligheter når det gjelder yrkesvalg. Barna har respekt for hverandres ulike valg. Personalet i skolen utfører en pedagogikk som fremmer likestilling.	Arbeide videre med verktøykassen «Mot og selvfølelse» for å gi den enkelte elev muligheter uavhengig av tradisjonelle kjønnsroller.	2014-2016	Enhetsleder
It's learning	Verktøykassen	Legge inn	2014-	Enhetsleder/rådgi

	«Fritt valg» er lett tilgjengelig	verktøykassen på en lett tilgjengelig måte	2016	ver
Representasjon i kommunestyret	Bedre kjønnsfordeling	Politiske partier gjennomfører tiltak	2014-2016	Ledere for de ulike politiske partier
Heltidskultur innen helse og omsorg	60% - 80% - 100% stillinger	Oppfølgingsplan etter endt prosjekt «turnus som innovasjon»	2014-2016	Personalsjef
All saksbehandling og rapportering/ Virksomhetsplaner	En likestilt kommune	Bevisstgjøring i alle ledd	Hele tiden	Saksbehandlere, enhetsledere
Mangfoldperspektiv	En likestilt kommune: Alle har like muligheter uavhengig av kjønn, etnisitet, seksuell orientering, funksjonsevne eller sosial bakgrunn. Likestilling i arbeidsgiverpolitikken	Prosedyrer og reglement Bevisstgjøring i alle ledd, informasjon på lederforum	2014-2016	Personalsjef Rådmann/personalsjef

Beholde og rekruttere

Plan for å beholde og rekruttere arbeidskraft i Kvinesdal kommune ble vedtatt i 2012. I planen er det lagt inn tiltak for å benytte arbeidskraftreservene hos personer med nedsatt funksjonsevne og i innvandrerbefolkningen, mindre bruk av deltid og en effektiv livsfasepolitikk.

I kommunens ansettelsesreglement presiseres at det ikke anledning til å legge vekt på søkers politiske syn, seksuell orientering, funksjonshemming, alder, kjønn, etnisitet, språk, religion, livssyn m.v.

Seniortiltak

Kommunens seniorplan bygger på en grunnholdning om at seniorer er en ressurs med verdifull kompetanse som virksomheten trenger. Planens tiltak er derfor rettet inn mot å få ansatte til å stå lenger i arbeid. Av tiltakene kan nevnes tilbud om årlig seniorsamtale med leder, herunder vurdering av behov/muligheter for tilrettelegging av arbeidet (fra 55 år), deltakelse på seniorsamling hvert annet år (fra 58 år) og 5 ekstra fridager pr. år (fra 62 år).

Lønns- og arbeidsforhold

Lønnspolitiske retningslinjer for Kvinesdal kommune skal fremme og ivareta likelønn, herunder likebehandling mellom kjønnene i vurdering av lønn og avansement.

Beskyttelse mot trakassering

Kvinesdal kommune har utarbeidet og tatt i bruk Policy og prosedyre for forebygging og håndtering av mobbing, trakassering og utilbørlig adferd. I formålserklæringen heter det at alle ansatte i Kvinesdal kommune skal behandles med respekt og verdighet. Mobbing og trakassering aksepteres ikke. De mest sentrale lovgrunnlagene er arbeidsmiljøloven, likestillingsloven, diskrimineringsloven om seksuell orientering, diskrimineringsloven om etnisitet og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Arbeidstid

Arbeidstidsordningen er lik for begge kjønn.

Sammensetning av kommunestyrets medlemmer pr. 31.12.14:

	Antall	Andel
Kvinner	9	33%
Menn	18	67%
Sum	27	100%

Kommunestyret har en kvinnerepresentasjon på 33%. I forrige kommunestyre var det 41% kvinner og 59% menn.

Sammensetning av rådmannens ledergruppe pr. 31.12.14:

	Antall	Andel
Kvinner	11	48%
Menn	12	52%
Sum	23	100%

Tiltak som er iverksatt etisk standard:

- Etisk refleksjon – brukes i praksis i helse- og omsorgstjenestene.
- Påminning på intranettsidene.

Etiske retningslinjer:

Kommunen har utarbeidet retningslinjer med sikte på å bevisstgjøre ansatte i etisk atferd. Formålet er å sikre en verdimeisig, moralsk og etisk bevissthet som veiviser i den daglige samhandling med kolleger, brukere og samarbeidspartnere. Retningslinjene ligger lett tilgjengelig på kommunens nettsider. Etiske retningslinjer har vært tema på lederforum og skal med jevne mellomrom tas opp på personalmøter. Pleie- og omsorgstjenesten praktiserer etisk refleksjon. Etisk refleksjon kan gi flere handlingsalternativer og begrunnelser for handling.

Diskriminering:

Det er iverksatt tiltak for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven. Videre er formålet til kommunen å fremme diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Tiltak som er iverksatt Likestilling:

- Satsingsområde i kommuneplanen. Utarbeidelse av en egen kommunedelplan på levekår og likestilling. Arbeidet pågår.
- Kommunalt råd for funksjonshemmede og eldrerådet gjennomført befaring på kommunale bygg. Avsatt penger til tiltak for universell utforming.

Interkommunalt samarbeid

Listerrådet.

Kvinesdal kommune har interkommunalt samarbeid av Listerrådet. Her fører vi regnskap og arkiv. Hovedkontoret ligger i Lyngdal. Listerrådet er definert etter kommuneloven § 27. Listerrådet er et politisk og administrativt samarbeid mellom de seks vestligste kommunene i Vest-Agder. Det er Sirdal, Kvinesdal, Flekkefjord, Hægebostad, Farsund og Lyngdal.

Leder av Listerrådet er Jonny Liland (ordfører i Sirdal). Han leder også arbeidsutvalget som består av regionens ordførere. Rådmannsutvalget er foreberedende organ for arbeidsutvalget og rådet.

Svein Vangen (bilde) er Listerrådets daglige leder. Han har kontor i Postgården i Lyngdal.

Regnskapet til Listerrådet med driftsregnskapet og balansen vises i note 23 i årsregnskapet.

Arbeidsgiverkontrollen er definert i henhold til kommuneloven § 28-1 B, administrativt vertskommunesamarbeid. Hovedkontoret ligger i Kvinesdal kommune, og har ansatt 3 personer fordelt på 2,2 årsverk. De andre kommunene som er med i samarbeidet er Sirdal, Flekkefjord, Farsund, Lyngdal, Hægebostad, Åseral og Lindesnes.

Antall planlagte kontroller for 2014	93
Antall gjennomførte kontroller i 2014	87
Avvik	6

Det var planlagt 93 kontroller, men det ble kun gjennomført 87.

Interkommunal arbeidsgiverkontroll i Vestre Agder har i 2014 hatt sitt første hele kalenderår etter oppstart 01.10.2013. Det har vært et læringsår og med innføring av nytt datasystem for arbeidsgiverkontrollenheten har det vært tidkrevende å sette seg inn i det. Dette har resulter i at vi ikke har oppnådd resultatkravet fra skatt sør på 5 % kontroller av antall arbeidsgivere i deltakende kommuner.

Kraftrelaterte inntekter som Kvinesdal kommune har:

Inntekter i form av	Regnskap 2014	Opprinnelig budsjett 2014	Revidertbudsjett 2014
Konsesjonskraftinntekt	6 653 613	8 500 000	5 490 000
Konsesjonsavgift	6 986 002	6 700 000	6 700 000
Eiendomsskatt på kraftproduksjonsanlegg	42 507 844	41 222 000	41 222 000
Naturressursskatt	23 374 714	22 520 000	23 131 000
Sum	79 522 173	78 942 000	76 543 000

Egenkontroll:

Egenkontrollen handler dypest sett om et levende lokaldemokrati og en tillitsskapende forvaltning i kommunen. Egenkontrollen i kommunen ivaretas i hovedsak av kontrollutvalget, revisjonen og rådmannen. Kommunestyret er også en viktig aktør i egenkontrollarbeidet. Etter rådmannens syn er det et godt samspill mellom aktørene i egenkontrollen.

Rådmannen internkontroll består av planlagte kontrolltiltak som gjennomføres årlig. Det foregår også mye internkontrollarbeid på tjenesteenhetene. Det er et potensial for forbedring i arbeidet, særlig på å utøve et kontrollarbeid basert på risikoanalyser.

Utviklingen fremover

Rådmannen har i flere år hatt fokus på å konsolidere drifta og tilpasse drifta til rammene.

I god økonomistyring ligger friheten til å utvikle kommunen videre. Kommunen har store planer for fremtiden og da er det viktig at kommunen også har økonomisk handlingsrom til å realisere investeringer og andre tiltak som kan fremme ”Bolyst og attraktivitet”. Rådmannen vil fortsatt ha fokus på en effektiv drift, god kommunal tjenesteproduksjon, ivaretagelse av vår viktigste ressurs – alle våre gode medarbeidere, og sist, men ikke minst, ha så god økonomistyring at det gir mulighet til egenfinansiering av investeringer.

Statlige styringssignaler og forventet utvikling i rammebetingelsene:

Kvinesdal kommune opplever at rammetilskuddet ikke er med på å finansiere hele lønnsoppgjøret samt pensjonsøkningen. Det medfører at vi med årene får tildelt mindre midler til å dekke utgiftene.

Vesentlige endringer i kommunens inntekter:

Eiendomsskatten er med på å sikre Kvinesdal kommunes skatteinntekter. NHO har aktivt drevet lobbyvirksomhet ovenfor Finansdepartementet for å få maskiner og tilbehør ut av eiendomsskattegrunnlaget for “verk og bruk”. Det foregår en utstrakt korrespondanse mellom departementet og NHO. Det er stor politisk uenighet om eiendomsskatten. Eiendomsskatten er satt under betydelig press og Kvinesdal kommune kan miste store inntekter ved et eventuelt bortfall av eiendomsskatten.

Opplysninger om pågående rettsaker med vesentlig økonomisk betydning for kommunen:

DnB NOR bank ASA har saksøkt Kvinesdal kommune og seks andre kommuner ved stevning 6 februar 2009. Den saken er stanset i påvente av en avgjørelse i Citisaken, som Kvinesdal kommune, sammen med de seks andre kommunene, har fremmet mot Citygroup. Det er avtalt en rente til DnB NOR i stansingsperioden på 3 mnd. NIBOR +0,4 punkter. Kvinesdal kommune har regnskapsført 550 000 kr. i skyldig renter til DnB NOR bank ASA.

Under detaljert balanseoversikt under annen kortsiktig gjeld balansekonto 23299028 kan en se avsetning skyldig renter. Videre har Kvinesdal kommune avsatt 25 887 274 kr. i Terra, dette kan ses i balansekonto 23299025.